

Gemeente **Zeist**

RAADSVOORSTEL

Burgeramendement

2^e GEWIJZIGD VOORSTEL

Portefeuillehouder Burgemeester
Opsteller J. Janssen
Zaak/stuknummer 22RV049/67289
Besluit college Nvt

Ontvangst griffie 20 oktober 2022
Ronde Tafel 29 november 2022
Debat 08 december 2022
Raadsvergadering 15 december 2022

Onderwerp

Experiment met het burgeramendement.

Doel van het voorstel

Starten met het opdoen van ervaring met het participatie instrument burgeramendement.

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met een experimenteerperiode met het burgeramendement van 1 januari 2023 tot 1 maart 2026
2. Daartoe bijgevoegde "Spelregels Experiment Burgeramendement" vast te stellen.

Besluit Raad 15 december 2022:

Inhoud (korte samenvatting)

In het coalitieakkoord is afgesproken een experiment aan te gaan met het burgeramendement.

Met het recht op burgeramendement wordt het mogelijk voor inwoners om hun stem te laten horen en invloed uit te oefenen op besluiten die de gemeenteraad wil gaan nemen door voorstellen te doen tot aanpassing van het besluit. De raad zal dan expliciet een besluit moeten nemen over de aanpassingsvoorstellen.

Ronde Tafel 29-11

Op dinsdag 29 november is het voorstel besproken in de Ronde Tafel. Naar aanleiding van deze bespreking is de tekst aangepast op de volgende onderdelen: periode experiment, de adoptieregeling, rol van ondernemers, privacy, evaluatie, discriminerende teksten en goede zeden.

VERDIEPING

Inleiding (met aanleiding en historie; voorafgaande raadsbesluiten met link)

In Zeist werken we al bijna 10 jaar aan het bewust versterken van de lokale democratie. Denk aan samenwerking met inwoners over nieuw beleid (wonen, zorg, energie e.a.) en ook het ontdekken van nieuwe participatiemiddelen om te komen tot een “inwonersakkoord” (Maaltijd van Zeist) en een burgerberaad (Samen in balans). Recentelijk heeft uw raad het Handvat Participatie vastgesteld, dat gebruikt wordt voor het inrichten van participatieprocessen. De implementatie hiervan is een belangrijk speerpunt voor deze raadsperiode. Bij voornoemde voorbeelden gaat het vooral om manieren waarop inwoners en belanghebbenden vroegtijdig worden betrokken bij de ontwikkeling van plannen.

Nadat plannen zijn ontwikkeld en aan de raad aangeboden kunnen inwoners en belanghebbenden gebruik maken van de Ronde Tafel om op weg naar de besluitvorming in gesprek te gaan met raadsleden. Na de Ronde Tafel zijn er geen formele momenten meer waarop invloed kan worden uitgeoefend op de besluitvorming. Met het recht op burgeramendement wordt het mogelijk voor inwoners om hun stem te laten horen en invloed uit te oefenen op besluiten die de gemeenteraad wil gaan nemen door voorstellen te doen tot aanpassing van het besluit. De raad zal zich dan expliciet moeten uitspreken over de aanpassingsvoorstellen.

In 2020 heeft de fractie van D66 de raad door middel van een initiatiefvoorstel voorgesteld het burgeramendement in te voeren. In de digitale [raadsvergadering van 6 oktober](#) bleek op dat moment onvoldoende steun te zijn voor invoering. In het coalitieakkoord 2022 – 2026 is vastgelegd dat met het onderwerp geëxperimenteerd zal worden.

In de Ronde Tafel van 29 november is aandacht gevraagd voor de positie van winkeliers en ondernemers die hier wel een bedrijf hebben, maar niet in Zeist wonen. Daardoor zijn zij niet amendementgerechtigd. Dat geldt ook voor jongeren onder de 18 jaar. Vooralsnog is de regeling hier niet op aangepast. De huidige omschrijving van de amendementgerechtigde is gelijk aan die van de Verordening op het burgerinitiatief van de gemeente Zeist en het blijkt erg lastig een andere duidelijke afbakening te formuleren. Bovendien is het voor genoemde groepen mogelijk om met behulp van een wél amendementgerechtigde een voorstel in te dienen. Bijvoorbeeld met behulp van een klant, medewerker of ouder. Afhankelijk van de specifieke situatie kan de voorzitter dan ook aan de winkelier, ondernemer of jongere toestaan het woord te voeren in de raadsvergadering. Mocht uit een tussentijdse evaluatie blijken dat dit toch een knelpunt vormt, kan alsnog worden besloten de regeling hier op aan te passen.

ARGUMENTEN VOOR EN TEGEN

1. Uitbreiding participatie
Met het recht van burgeramendement wordt participatie mogelijk tot en met het moment van besluitvorming. Dat is een uitbreiding van de bestaande participatie instrumenten.
2. Verduidelijking standpunten
Nu geven deelnemers aan de Ronde Tafel soms aan dat ze denken dat er niets met hun bijdrage is gedaan. Door een burgeramendement zal de raad expliciet moeten stemmen over de wijzigingsvoorstellen.
3. Ingewikkeld instrument voor buitenstaanders?
Een burgeramendement sluit aan bij de systeemwereld van de politiek en is daarmee naar verwachting vooral een middel voor inwoners en groepen die nu al de raad goed weten te vinden. Door actieve communicatie en ondersteuning van initiatiefnemers door de griffie zal worden geprobeerd dit middel ook voor relatieve buitenstaanders bruikbaar te maken.

TOELICHTING

Regeling in het kort

Een burgeramendement kan worden ingediend door inwoners van Zeist die kiesgerechtigd zijn en moet worden gesteund door minstens 50 andere kiesgerechtigde inwoners. Het burgeramendement heeft tot doel het wijzigen van een in procedure gebracht raadsvoorstel en moet zijn ontvangen minstens 24 uur voor het fractieoverleg, voorafgaand aan de raadsvergadering. Dat mag natuurlijk ook eerder. Indieners van een geldig burgeramendement worden uitgenodigd aan de raadsvergadering deel te nemen. En als het burgeramendement tijdig vóór het Debat wordt ingediend worden de initiatiefnemer(s) ook uitgenodigd om aan het Debat deel te nemen. Omdat een amendement op grond van de gemeentewet alleen kan worden ingediend door een raadslid wordt het burgeramendement formeel / technisch ingediend door de plaatsvervangend raadsvoorzitter. Het is niet wenselijk dat een burgeramendement wordt mee ingediend door andere raadsleden, dat gaat ten koste van de aandacht voor de indiener. De toelichting en verdediging van het amendement in de raadsvergadering wordt gedaan door de initiatiefnemer.

Omdat het een experiment betreft wordt voorgesteld daar deze raadsperiode voor te gebruiken. Tijdig voor de verkiezingen van 2026 zal uw raad kunnen besluiten of de regeling wordt voortgezet.

Financiële toelichting

De indiener van een burgeramendement kan zich laten bijstaan door de griffie. Hiermee wordt beslag gelegd op griffie-uren, die daardoor niet voor de raad kunnen worden ingezet. In welke omvang zich dat zal voordoen is nu niet te overzien, maar zal tijdens de proefperiode goed worden bijgehouden. Ook omdat de formatie griffie in 2023 zal worden uitgebreid is de verwachting dat dit niet tot knelpunten zal leiden.

Juridische aspecten

Het recht om een voorstel tot wijziging te doen (een amendement) is vastgelegd in artikel 147b van de Gemeentewet en komt alleen toe aan een lid van de raad. Dit wordt ondervangen doordat de plaatsvervangend raadsvoorzitter formeel het amendement in zal dienen. De initiatiefnemer zal het amendement tijdens de raadsvergadering toelichten en verdedigen. Het RvO van uw raad regelt in artikel 18 de mogelijkheid dat ook niet- raadsleden deel kunnen nemen aan de beraadslagingen.

Tijdens de ronde tafel is ook aandacht gevraagd voor de privacy van de minimaal 50 mede ondertekenaars, die naam, adres en geboortejaar moeten vermelden. Indien dat mogelijk is binnen de privacy regelgeving zullen de namen van de mede ondertekenaars wel openbaar toegankelijk zijn. De overige gegevens zijn alleen nodig voor de beoordeling van de ontvankelijkheid, en zullen verder alleen voor raadsleden toegankelijk zijn. De naam /namen van de initiatiefnemer(s) zullen in ieder geval bekend zijn; zij voeren het woord in de openbare raadsvergadering.

De beoordeling van ontvankelijkheid is opgedragen aan de voorzitter van de raad. De voorzitter zal hierin uiteraard worden ondersteund door de griffier. Bij twijfel of een burgeramendement toelaatbaar is (bijv. wegens strijd met de goede zeden) kan de voorzitter overleggen met de fractievoorzitters.

VERDERE PROCES

Planning en uitvoering

Communicatie

Na besluitvorming zal in de lokale – en sociale media aandacht worden besteed aan het burgeramendement. Ook zal op de site een korte leidraad worden geplaatst voor initiatiefnemers, met verwijzing naar de griffie voor informatie en ondersteuning.

Evaluatie

Na iedere indiening van een burgeramendement zal een tussenevaluatie worden uitgevoerd door de Agendacommissie (nu nog Presidium). Daarbij zal dan vooral worden gekeken naar het proces en of er aanleiding is de werkwijze en/of spelregels aan te passen. Over een eventuele aanpassing van de spelregels zal de raad dan moeten besluiten.

Telkens na een jaar zal een meer uitgebreide evaluatie plaatsvinden, waarbij breed wordt bekeken of het burgeramendement van aanvullende waarde is als participatie instrument en of het bijdraagt aan het samenspel tussen inwoners – volksvertegenwoordiging - bestuur. Bij deze evaluatie zullen alle

spelers worden betrokken (waaronder indieners, ondersteunende griffie, raadsleden, college). Uiteraard staat het uw raad vrij om op basis van deze evaluaties te besluiten eerder te stoppen met het experiment.

In maart 2026 zullen er opnieuw gemeenteraadsverkiezingen gehouden worden. Uiterlijk voor de raadsvergadering van januari 2026 zal uw raad een voorstel krijgen voorgelegd op basis waarvan u kunt besluiten of het burgeramendement na de verkiezingen gehandhaafd blijft.

BIJLAGEN

1. Spelregels Burgeramendement Zeist

RAADSBESLUIT

Gemeente **Zeist**

Behoort bij raadsvoorstel

Nr. 22RV049

De raad van de gemeente Zeist;

gelezen het voorstel van de raadsvoorzitter van 6 december 2022

BESLUIT:

1. In te stemmen met een experimenteerperiode met het burgeramendement van 1 januari 2022 tot 1 maart 2026.
2. Daartoe bijgevoegde "Spelregels Experiment Burgeramendement" vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 15 december 2022

De raad voornoemd,

mr. J. Janssen, griffier

D.H. van Ginkel, voorzitter

SPELREGELS EXPERIMENT **BURGERAMENDEMENT ZEIST**

De gemeenteraad van Zeist wil ervaring opdoen met het recht van burgeramendement om te kunnen beoordelen of dit een waardevolle aanvulling vormt op de bestaande participatiemogelijkheden. Daartoe wordt voor de periode van 1 januari 2023 tot 1 maart 2026 onderstaande Spelregels vastgesteld. De werking van deze regeling zal jaarlijks worden geëvalueerd.

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze Spelregels wordt verstaan onder:

- a) raad: de gemeenteraad van Zeist.;
- b) Ronde Tafel en Debat: de bijeenkomsten als bedoeld in het Reglement voor Ronde Tafel en Debat Zeist.
- c) Seniorenconvent: de gezamenlijke fractievoorzitters
- d) burgeramendement: voorstel tot wijziging door een initiatiefgerechtigde als bedoeld in deze spelregels van een ontwerpbesluit behorende bij een raadsvoorstel.

Artikel 2 Initiatiefgerechtigden

1. Initiatiefgerechtigd zijn degenen die kiesgerechtigd zijn voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad van Zeist.
2. Voor de beoordeling of aan de vereisten voor initiatiefgerechtigdheid is voldaan, is de toestand op de dag van indiening van het verzoek bepalend.

Artikel 3 Uitgesloten onderwerpen

1. Een burgeramendement kan niet worden ingediend over raadsvoorstellen die gaan over:
 - a) de uitvoering van besluiten van hogere bestuursorganen waaromtrent de raad geen beleidsvrijheid heeft;
 - b) gemeentelijke belastingen en tarieven;
 - c) vaststelling en wijziging van de gemeentelijke begroting, de jaarrekening en de goedkeuring van de begroting;
 - d) benoeming en functioneren van personen;
2. Een burgeramendement moet zijn gericht op wijziging van het voorstel en mag niet (vooral) tot strekking hebben dat het voorstel wordt afgewezen, dan wel het tegenovergestelde wordt bereikt (destructief amendement).
3. Een burgeramendement mag geen discriminerende teksten bevatten of anderszins in strijd zijn met de goede zeden.

Artikel 4 Het burgeramendement

1. Het burgeramendement wordt ingediend bij de voorzitter van de raad.
2. Het burgeramendement bevat een wijzigingsvoorstel aan de raad voor een door de raad te nemen besluit, dat naar de vorm geschikt is om direct te worden opgenomen in het besluit waarop het betrekking heeft.
3. Het burgeramendement moet zijn voorzien van een motivering en bevat de achternaam, de voornamen, adres, geboortedatum en de handtekening van de initiatiefnemer(s).
4. Het burgeramendement dient te worden ondersteund door 50 kiesgerechtigden.
5. Ondersteuning blijkt uit ondertekening door de ondersteuner van een aan het burgeramendement gehechte bijlage, waarop naast de handtekening ook de naam, adres en geboortedatum zijn opgenomen.

6. Minstens een en maximaal drie kiesgerechtigden worden vermeld als initiatiefnemers voor het burgeramendement.
7. Gelet op het algemene belang van transparante besluitvorming en het individuele belang van bescherming van de privacy zullen alleen de namen van de initiatiefnemers en ondersteuners openbaar toegankelijk zijn.

Artikel 5 Ambtelijke ondersteuning

1. De initiatiefnemers kunnen een beroep doen op de griffier voor ambtelijke ondersteuning om de juridische kwaliteit van het burgeramendement te waarborgen.
2. Indien gewenst kunnen de initiatiefnemers de griffier vragen om ook beleidsmatig te (laten) toetsen of het burgeramendement daadwerkelijk bijdraagt aan de door de indieners met de wijziging beoogde veranderingen.

Artikel 6 Beoordeling Burgeramendement

1. Het burgeramendement moet zijn ontvangen minimaal 24 uur voor de fractievergadering die volgens het vastgestelde vergaderschema van de raad voorafgaat aan de raadsvergadering.
2. De voorzitter zendt het burgeramendement per ommegaande door aan de gemeenteraad.
3. De voorzitter besluit zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen een week na ontvangst van een burgeramendement, of het amendement voldoet aan de eisen van deze verordening.
4. Indien een burgeramendement niet voldoet aan de eisen bedoeld in artikel 4 geeft de voorzitter de initiatiefnemers een redelijke termijn om de vastgestelde gebreken te herstellen. Uiterlijk 24 uur voor de raadsvergadering waarin het voorstel zal worden behandeld waar het burgeramendement betrekking op heeft dienen de gebreken te zijn hersteld.
5. De voorzitter doet van een besluit als bedoeld in lid 3 en 4 van dit artikel mededeling aan de initiatiefnemers en aan de raad.

Artikel 7 Behandeling

1. Als het burgeramendement voldoet aan de eisen zoals opgenomen in deze Spelregels wordt het door de plaatsvervangend raadsvoorzitter formeel ingediend in de raadsvergadering.
2. Indien mogelijk wordt het burgeramendement ook betrokken bij het Debat over het betreffende raadsvoorstel. De initiatiefnemers worden voor deze vergaderingen uitgenodigd en in de gelegenheid gesteld het burgeramendement toe te lichten en eventuele vragen van de leden te beantwoorden.

Artikel 8 Beraadslaging en besluitvorming

De voorzitter van de raad nodigt de initiatiefnemers uit voor de raadsvergadering waarin het burgeramendement aan de orde zal komen. De initiatiefnemers krijgen bij behandeling de gelegenheid om het burgeramendement mondeling toe te lichten en vragen uit de raad te beantwoorden.

Artikel 9 uitleg en onduidelijkheid

Bij twijfel over de uitleg of toepassing van deze Spelregels overlegt de raadsvoorzitter met het Seniorenconvent.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 15 december 2022

mr. J. Janssen, griffier

D.H. van Ginkel, voorzitter